

Vedlegg 1 - Kriterier for veiens offentlige funksjon

Kriteriene er til benyttelse i saker vedrørende veistatus som nedklassifisering fra kommunal til privat vei, overtakelse av privat vei til kommunal vei og ved gjennomgang av private veier hvor kommunen står for deler av driften.

Det legges opp til en helhetsvurdering av veiens offentlige funksjon basert på følgende kriterier:

- a. Er veien et nødvendig ledd i et sammenhengende offentlig veinett?
- b. Er veien særlig brukt som gjennomfartsvei for gående og syklende eller for biltrafikk?
- d. Betjener veien mer enn 10 stk. boenheter eller leder til en eiendom av stor offentlig interesse?
- e. Er veien opparbeidet iht. gjeldende veinormaler, og er veien egnet for kommunal drift?

Betydning av kriteriene

A) Er veien et nødvendig ledd i et sammenhengende offentlig veinett?

Det offentlige veinettet skal henge sammen, og være et hovedveinett med sammenhengende og forutsigbar standard. Kollektivtransport, næringstransport og beredskap skal ha et hovedveinett av fremkommelige veier. Veier som er vesentlige for sammenhengen av dette nettet, også aktuelle omkjøringsveier, bør være offentlige. Veier til næringsområder kan være private, selv om disse betjener næringstransport og arbeidsreiser.

B) Er veien særlig brukt som gjennomfartsvei for gående og syklende eller for biltrafikk?

Gjennomfartsvei må forstås som vei som har en vesentlig funksjon for gjennomfart. Dette vil være veier som er viktige for fremkommeligheten og sikkerheten til gående og syklende, ved at andre veier er usannsynlig omveier og ikke reelle alternativer. Det kan være at det ikke finnes alternative trygge veier for gående og syklende. Enhver vei vil i hovedsak være åpen for allmenn ferdsel til fots, med hjemmel i Friluftsløven. Veier som fører til for eksempel en tursti, eller inngår som del av en skolevei, må derfor ikke være offentlige.

Gjennomfartsvei for biltrafikk må forstås som vei som har en vesentlig funksjon for gjennomfart og omkjøring. Dette kan være veier som brukes til gjennomfart mellom

andre områder enn veiens nærområde, veier hvor en stor del av trafikken er andre enn de som bor i området eller besøkende til dem. Kriteriet vil bli brukt i sammenheng med daglig transport, transport som er viktig for innbyggere i hverdagen, til jobb, butikk etc. Dersom det finnes andre offentlige veier som vil kunne ta gjennomfartstrafikken, kan det likevel vurderes at veien ikke skal ha en offentlig funksjon.

C) Betjener veien mer enn 10 stk. boenheter eller leder til en eiendom av stor offentlig interesse?

Selv om en vei betjener mer enn 10 boenheter, betyr ikke dette automatisk at veien bør klassifiseres som offentlig. Antallet boenheter kan være imidlertid være indikator på offentlig interesse, spesielt i villaområder, men det er kun ett av flere kriterier. Ved større boligutbygginger med mange boenheter, samt etablerte sameier eller borettslag, vil de øvrige vurderingskriteriene veie tyngre. Dersom en vei f.eks. har 16 boenheter, men mangler en sammenheng til et kommunalt veinett eller andre kvaliteter som tilsier at veien har offentlig interesse, kan kommunen vurdere at antall boenheter ikke er nok til å rettferdiggjøre offentlig vedlikehold.

Eiendom av stor offentlig interesse kan til eksempel være friluftsområder, badeplasser, renseanlegg o.l.

D) Er veien opparbeidet i henhold til gjeldende veinormal, og er veien egnet for kommunal drift?

Kommunens vei- og gatenorm stiller krav til utforming av offentlige kommunale veier. Normalen skal sikre fremkommelighetskrav, trafikksikkerhetskrav, og har som mål å redusere de langsiktige drift- og vedlikeholdskostnadene. Veier som har betydelige avvik fra gjeldende normal og som medfører store drift- og vedlikeholdskostnader, bør vurderes nedklassifisert. Dette vil i hovedsak være mindre adkomstveier som mangler grøfter, ikke tilstrekkelig oppbygging, har reduserte veibredder, og fremkommelighet eller mangler vendhammer.

Vurdering i henhold til kriteriene

En vei kan vurderes i sin helhet, eller deles opp i strekninger som vurderes hver for seg. En strekning av en vei vil kunne ha offentlig funksjon, mens en annen del av veien med samme navn vil kunne være privat. Veier som tidligere har hatt en offentlig funksjon kan ha mistet den over tid. En vei (eller veistrekning) vil vurderes opp imot ett og ett kriterium, for deretter å vurderes i samlet måloppnåelse. Ofte vil det være slik at jo flere kriterier en vei oppfyller, jo større offentlig funksjon har veien. En vei som oppfyller ett kriterium, kan i noen tilfeller få en klar konklusjon om offentlig interesse. I andre tilfeller kan det innebære svak måloppnåelse totalt sett.

Kriterium C, antall boenheter, er et kriterium som ikke alltid står seg i seg selv. Her gjøres helhetlige vurderinger av et områdes oppbygging og sammenkoblinger, i tillegg til boenheter. Det samme vil gjelde eksisterende veier som er til vurdering ut fra kriteriene her.

Under er det satt opp noen «fiktive veier», som utgjør eksempler på bruk av kriteriene. Vurderingene er noe forenklet, men gir eksempler på hvordan kriteriene er tenkt anvendt.

Vei 1, sentral boligvei gjennom et større boligområde, en vei som i noen grad fungerer som avlastning for en hovedvei rundt området.

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Veien kan ha en viss interesse som omkjøringsvei, da det kun finnes én annen offentlig vei som betjener linken mellom to områder i kommunen.
- b) Veien brukes som gjennomfartsvei for gående og syklende, fordi den alternative offentlige veien er høyt trafikkert og uten tilbud for myke trafikanter. Veien brukes ikke til gjennomfart med bil, men i hovedsak er det en vei som betjener boligområdet.
- c) Veien betjener mer enn 10 boenheter, men leder ikke til eiendom av stor offentlig interesse.
- d) Veien er ikke bygget iht. gjeldende vei- og gatenormal.

Helhetsvurdering: Veien har en grad av offentlig interesse, og bør være offentlig kommunal som gjennomfartsvei for gående og syklende og omkjøringsvei ved kriser.

Vei 2, lang grusvei til spredt bosetning med god snumulighet i enden

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
- b) Ingen gjennomfart for gående og syklende eller biltrafikk, da det er en blindvei.
- c) Veien betjener 15 boenheter, men leder ikke til eiendom av stor offentlig interesse.
- d) Veien er ikke bygget iht. gjeldende vei- og gatenormal og har ikke en oppbygging som gjør den egnet for kommunal drift, men veien har snumulighet i enden.

Helhetsvurdering: Veien har lav grad av offentlig interesse. Selv om veier har over 15 boenheter og har snumulighet, er den ikke bygget iht. gjeldene normaler og totalvurderingen at den ikke har en viktig offentlig funksjon. Dette med bakgrunn i pkt. a,b og d.

Vei 3, kort veistubb til tre boenheter uten vendhammer. Veien er regulert til fellesvei.

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei. Veien er regulert til felles avkjørsel.
- b) Ingen gjennomfart for gående og syklende eller for biltrafikk, da det er en blindvei.
- c) Veien betjener 3 boenheter og leder ikke til et område med stor offentlig interesse.
- d) Veien er ikke egnet for kommunal drift da den ikke har snuareale eller vendhammer.

Helhetsvurdering: Veien har ingen offentlig interesse. Den strider også med reguleringsformålet, da veien er regulert til «felles avkjørsel», noe som tilsier at den skulle vært privat. Veien har heller ikke snuareale som gjør den egnet for kommunal drift.

Vei 4, lang vei med spredt bosetning, men går til et offentlig friområde.

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
- b) Ingen gjennomfart for gående og syklende eller for biltrafikk, da det er en blindvei.

c) Veien betjener 8 boenheter, og går til et offentlig friområde med stor offentlig interesse.

d) Veien ikke bygget iht. gjeldende vei- og gatenormal, men har en oppbygging som gjør veien egnet for kommunal drift.

Helhetsvurdering: Veien har ingen offentlig interesse som del av offentlig veinett, men har samtidig stor offentlig interesse gjennom friområdet den leder til selv om det er en blindvei. Veien betjener få boenheter. Veien bør være offentlig.